

Biblická hodina 25. augusta 2022

– zhrnutie biblického výkladu –

Oddiel zo Starého zákona - 1Mojž 15 – Hospodinova zmluva s Abrámom

¹ Po týchto udalostiach zaznelo Abrámovi vo videní Hospodinovo slovo: „Neboj sa, Abrám, ja som tvoj štít, tvoja hojná odmena.“ ² Abrám povedal: „Pán, Hospodin, čože mi dáš?! Ved' odchádzam bezdetný a dedičom môjho domu bude damaský Eliezer.“ ³ Abrám ešte dodal: „Ved' si mi nedal potomka a môj sluha, narodený v mojom dome, má byť mojím dedičom?“ ⁴ Hospodin mu však povedal: „On nebude tvojím dedičom. Tvojím dedičom bude ten, čo vyjde z teba.“ ⁵ Vyviedol ho von a povedal mu: „Len sa pozri na nebo a spočítaj hviezdy, ak ich môžeš spočítať,“ a dodal: „Toľko bude tvojho potomstva.“ ⁶ Abrám uveril Hospodinovi a on mu to počítal za spravodlivosť. ⁷ Potom mu povedal: „Ja som Hospodin, ktorý som ťa vyviedol z chaldejského Úru, aby som ti dal do vlastníctva túto krajinu.“ ⁸ On sa opýtal: „Pán, Hospodin, podľa čoho poznám, že ju budem vlastniť?“ ⁹ On mu odpovedal: „Prines mi trojročnú jalovicu, trojročnú kozu, trojročného barana, hrdličku a holúbka!“ ¹⁰ Keď to všetko priniesol, rozpolil to a jednu polovicu položil naproti druhej, ale vtáky nerozpolil. ¹¹ Dravé vtáky zlietali na mŕtve telá a Abrám ich odháňal. ¹² Keď zapadlo slnko, Abrám tvrdo zaspal, zovrela ho tieseň hrozivej temnoty. ¹³ Hospodin povedal Abrámovi: „Dobre si uvedom, že tvoji potomkovia budú príšielcami v cudzej krajine, zotročia ich a štyristo rokov budú s nimi zle zaobchádzať. ¹⁴ No ja budem súdiť aj národ, ktorému budú otročiť. Potom vyjdú s veľkým majetkom. ¹⁵ Ty však odídeš v pokoji k svojim predkom a pochovajú ťa v úctyhodnej starobe. ¹⁶ Vo štvrtom pokolení sa sem však vrátia, lebo doteraz nie sú dovŕšené viny Amorejčanov.“ ¹⁷ Keď zapadlo slnko a nastala hustá tma, objavila sa dymiaci pec a ohnivá pochodeň, ktorá prechádzala medzi rozpolenými čiastkami. ¹⁸ V ten deň uzavrel Hospodin zmluvu s Abrámom a povedal: „Tvojmu potomstvu dám túto krajinu od Egyptského potoka až po Veľkú rieku, rieku Eufrat, ¹⁹ územie Kénitov, Kenizzejcov, Kadmončanov, ²⁰ Chetitov, Perizzejcov a Refajov, ²¹ Amorejčanov, Kanaánčanov, Girdašejov a Jebúsejov.“

Milí Bratia a milé Sestry!

Udalosť, na ktorú naráža úvod, je Abrámové víťazstvo nad kanaánskymi kráľmi, pri ktorom vyslobodil zo zjatia Lóta a všetkých sodomčanov. Po tom, ako sa venuje iným a pritom jeho stav je nezmenený, dáva mu Hospodin nové potvrdenie svojho zaslúbenia – prejav toho, že On na neho nezabudol. „*Neboj sa, Abrám, ja som tvoj štít, tvoja hojná odmena.*“ Je to jedinečné a úžastné zaslúbenie obecenstva Boha s jeho vyvoleným. Abrám to veľmi potrebuje, je zúfalý – ved' nemá dediča. „*Pán, Hospodin, čože mi dáš?! Ved' odchádzam bezdetný a dedičom môjho domu bude damaský Eliezer. Ved' si mi nedal potomka a môj sluha, narodený v mojom dome, má byť mojím dedičom?*“ – vylieva mu horkosť svojho srdca, akoby už prestal dúfať. Je zúfalý, bezradný, nevidí svoju budúcnosť, nakoľko nemá potomka. Nepochopil, že Hospodin chce pre neho znamenať všetko: štít i odmenu.

Ale On si za svojim zaslúbením stojí a chce v ňom potvrdiť aj Abráma, aj čo sa týka jeho potomka. Jeho slovo je jednoznačné a tak ukazuje na nespočítateľné množstvo hviezd na oblohe... „*Abrám uveril Hospodinovi a on mu to počítal za*

spravodlivosť.“ Dobre vyjadril podstatu tohto ten, kto hovorí, že spravodlivosť netreba chápať ako osobnú vlastnosť, ale ako správny vzťah k Bohu a Jeho zámerom. A to Abrám už má. Uveriť znamená prijať niečo za pravdu a na tú pravdu sa postaviť. Takto sa Abrám spoľahne a postaví svoju budúcnosť na toto Božie zaslúbenie. Viera nie je stav, ale stály zápas o nové vedenie a novú cestu, kde sa človek musí znovu a znovu vzdať svojich opôr a spoľahnúť na Božiu vernosť. On túto vieru potvrdí aj uzavretím zmluvy.

Na úvod mu nie že by sa predstavil, ale pripomína, za koho Ho mal až doposiaľ: *„Ja som Hospodin, ktorý som Ťa vyviedol z chaldejského Úru, aby som ti dal do vlastníctva túto krajinu.“* Vyvedenie je vykupiteľský čin a to je základom tejto zmluvy, ako bude aj základom zmluvy s izraelským ľudom.

Obrad tejto zmluvy zodpovedá vtedajším zvyklostiam. Potvrdená je úkonom, počas ktorého sú rozložené rozpolené telá obetných zvierat, medzi ktorými slávnostne prejdú strany, ktoré zmluvu uzatvárajú. Tým sa strany zaviazali, že nech sa aj mne takto stane, ak nedodržím túto zmluvu. Abrám veľmi dbá na to, aby obetné zvieratá zostali čisté, nenarušené, preto odháňa dravé vtáky. *„Ked’ zapadlo slnko, Abrám tvrdo zaspal, zovrela ho tieseň hrozivej temnoty.“* Je to opis stavu Adama, kedy dostal ženu. Čiže nie je to obyčajný spánok, ale Božie zjavenie. Abrám v duchu prežíva hrôzy, ktoré prežijú jeho potomkovia, utrpenie v Egypte, ale dostáva aj zaslúbenie ich návratu do tejto zeme.

Ten zásadný rozdiel oproti iným zmluvným obradom tu je ten, že medzi rozloženými časťami zvierat neprejde Abrám, iba Hospodin: *„Ked’ zapadlo slnko a nastala hustá tma, objavila sa dymiaca pec a ohnivá pochodeň, ktorá prechádzala medzi rozpolenými čiasťami.“* On sám sa zaväzuje a potvrdzuje túto zmluvu, v ktorej sa zaručuje a je tým jednostranná. Je to zmluva milosti, ktorú Abrám môže jedine s vierou prijať ako dar.

V Abrahámovom potomkovi, v Ježišovi Kristovi ponúkol Boh takúto jednostrannú, z Jeho strany záväznú zmluvu milosti aj nám. Aj my môžeme ju prijať jedine vierou. V Ňom je náš štít, On je naša odmena, všetko bohatstvo nášho života – ktorý v obecenstve s Ním nekončí v pozemskom cieli.

Oddiel z Nového Zákona - 1K 9,1-18 – Práva apoštola

¹ Azda nie som slobodný? Nie som apoštol? A nevidel som Ježiša, nášho Pána? Nie ste azda vy moje dielo v Pánovi? ² Ak by som aj pre iných nebol apoštol, pre vás iste som; veď vy ste pečaťou môjho apoštolstva v Pánovi. ³ Toto je moja obrana proti tým, čo ma súdia: ⁴ Nemáme azda právo jesť a piť? ⁵ Vari podľa príkladu ostatných apoštolov a Pánových bratov i Kéfasa nemáme právo brať si so sebou sestru, ženu? ⁶ Alebo len ja a Barnabáš nemáme právo nepracovať? ⁷ Kto kedy vojenčí na vlastné trovy? Kto vysadí vinicu, a neje z jej úrody? Alebo kto pasie stádo, a neživí sa mliekom od stáda? ⁸ Vari to hovorím iba ľudsky? Nehovorí to aj Zákon? ⁹ Veď v Mojžišovom zákone je napísané: Mlátiacemu volovi nezaviažeš hubu.

Azda sa Boh stará iba o voly? ¹⁰ Nehovorí to vari pre nás? Ved' pre nás bolo napísané: Kto orie, má orať v nádeji, a kto mláti, má mlátiť v nádeji, že dostane svoj podiel. ¹¹ Keď sme teda medzi vami siali duchovné, je veľkou vecou žať telesné? ¹² Ak iní majú u vás toto právo, prečo nie skôr my? My sme však toto právo nevyužili. Naopak. Všetko znášame, len aby sme Kristovmu evanjeliu nestavali nijakú prekážku. ¹³ Vari neviete, že tí, čo pôsobia v svätej službe, živia sa z chrámu a slúžia pri oltári, majú podiel z oltára? ¹⁴ Preto aj Pán prikázal tak, aby tí, čo ohlasujú evanjelium, z evanjelia aj žili. ¹⁵ Ja som však z toho nič nevyužil. Ani toto som nenapísal preto, aby sa mi tak stalo. Lebo radšej by som aj umrel, než by mi niekto zmaril túto moju chválu. ¹⁶ Ved' ak zvestujem evanjelium, to nie je pre mňa chvála; je to moja povinnosť a beda mi, ak ho nebudem zvestovať. ¹⁷ Ak to konám zo svojej vôle, mám odmenu; ak však nie zo svojej vôle, plním zverenú úlohu. ¹⁸ Aká je teda moja odmena? Taká, že keď zvestujem evanjelium, zvestujem ho zadarmo a nevyužívam právo, ktoré mi z evanjelia prislúcha.

Milí Bratia a milé Sestry!

Tento od Pavla nezvykle trvdý štýl naznačuje isté napätie medzi apoštolom a korintským zborom. Z prečítaných riadkov je jasné, že sú tam ľudia, ktorí útočia na apoštola: Spochybňujú jeho apoštolstvo, obviňujú ho z toho, že má privilégiá, ktoré mu nepatria – spochybňujú vôbec jeho osobu a službu, za čím je určite hľadanie úniku pred zodpovednosťou za svoje správanie sa k evanjeliu. Býva to tak, že keď niekoho trafí Božie slovo, avšak vzdoruje mu, tak začne spochybňovať toho, kto mu to slovo sprostredkoval a tak si hľadá výhovorku pre svoje odmietanie.

V Korinte sa tiež našli takíto ľudia, alebo jednoducho to boli falošní učitelia, ktorí si chceli zabezpečiť vplyv na korinťanov a preto chceli zdiskreditovať apoštola. Spôsobili značný chaos a pravdepodobne mnohých zvedli, veď roznieť vzburu je vždy veľmi jednoduché. Preto sa musí apoštol proti tomuto útoku ostro vyhradiť. Nejde pri tom prvotne o jeho osobu ako o súkromného človeka, ale ide o Pánom Ježišom povolaného a povereného služobníka, ktorý nepôsobí vo vlastnom mene, ale v mene Jeho. Preto sa táto ujma týka mena a osoby Pána, čo nemôže zostať bez reakcie.

Vo svojej argumentácii sa apoštol odvoláva nielen na svoje povolanie, poverenie a to, že práve jeho prostredníctvom uverili korinťania („*Ak by som aj pre iných nebol apoštol, pre vás iste som; ved' vy ste pečaťou môjho apoštolstva v Pánovi*“), ale tiež na to, že aj podľa Božieho zákona má právo, aby sa o jeho potreby zbor pre jeho službu postaral. Mnohými otázkami vyvracia všetky možné dôvody na útoky a obvinenie jeho osoby. O toho, kto je v Pánovej službe, sa On postará prostredníctvom tých, ktorým slúži, ako je to aj u kňazov, ale i v rôznych iných službách: „*Kto kedy vojenčí na vlastné trovy? Kto vysadí vinicu, a neje z jej úrody? Alebo kto pasie stádo, a neživí sa mliekom od stáda? Vari to hovorím iba ľudsky? Nehovorí to aj Zákon? Ved' v Mojžišovom zákone je napísané: Mlátiacemu volovi nezaviažeš hubu. Azda sa Boh stará iba o voly?*“

Zrejme ho vinili aj z toho, že sa musia postarať o jeho živobytie. Avšak, čo apoštol zdôrazňuje – síce mal by na to právo, ale neuplatňuje si ho medzi nimi. „*My*

sme však toto právo nevyužili. Naopak. Všetko znášame, len aby sme Kristovmu evanjeliu nestavali nijakú prekážku.“

A tu zrazu sa smer „útoku“ obráti: „*Vari neviete, že tí, čo pôsobia v svätej službe, živia sa z chrámu a slúžia pri oltári, majú podiel z oltára? Preto aj Pán prikázal tak, aby tí, čo ohlasujú evanjelium, z evanjelia aj žili. Ja som však z toho nič nevyužil“*. Nieže apoštol v ničom neukrátil Korinťanov, ale oni sú mu dlžní tou starostivosťou, ktorá mu za jeho službu patrí. „*Ani toto som nenapísal preto, aby sa mi tak stalo.“* – Čiže on si to nenárokuje, dokonca za takýchto okolností by nič od nich neprijal.

Sloboda apoštola Pavla sa prejaví aj v tom, ako pristupuje k tejto téme: „*keď zvestujem evanjelium, zvestujem ho zadarmo a nevyužívam právo, ktoré mi z evanjelia prislúcha“*. Tieto slová museli zahanbiť Korinťanov a viesť k zamysleniu sa, že za čo všetko apoštolovi ďakujú a ako sa k nemu nehodne správali. A tiež to muselo viesť aj k usporiadaniu si vecí vo vnútri zboru, aby ľudia s takýmto falošným hlasom sa medzi nimi nedostali k slovu, aby nešírili takúto antikampaň.

Pre nás je však predovšetkým príkladom apoštol, ktorý vedel i svoje právo na životné potreby zaprieť pre svoju službu pri zvestovaní evanjelia. A tiež je príkladom toho, že sa nebije za seba, ale sa postaví za Kristovu slávu: zdvihne hlas a protestuje proti tým, ktorí ju spochybňujú. Totiž, žiaľ, býva to skôr opačne: za seba sa poprieme, lebo sa nezriekneme toho, čo nám patrí, ale za Pána ani svoj hlas nezdvihneme...